

BIRÓ ÁRPÁD

Summer kitchen

Szereplők:

Anyus, Apus, Teréz, András, Pityu, Bruszli, Ferus, Nő, Hajnalkám, Hajnalkám párja, Sári néni, Plébános, Lelkész

A színen több idősík váltakozik, a díszlet azonban mindvégig ugyanaz: egy vidéki ház szobája régimódi berendezéssel, amelyet majd a különböző idősíkok szereplői töltenek meg saját korukra jellemző tárgyaikkal. Idő feletti tér.

1. jelenet

Éjszaka. A színen megjelenik Anyus mint fiatal lány, hálóingben, egyik kezében petróleumlámpa pislákol, a másikban bőrönd. Óvatosan lépked, hogy ne csapjon zajt. Kabátot vesz magára, cipőt húz. Leül a kanapéra. Vár valamire. Néha felfeláll, az ajtóhoz rohan, kinéz. Az órát kémleli. Türelmetlen. Nyílik a szobaajtó. A lány összerезzen. Odalép hozzá a másik nő, a lány sírni kezd. A nő csitítja.

ANYUS (lány): Azt mondtá, tizenkettőkor. Negyed egy, és semmi. Azt mondtá, tizenkettőkor, hogy elszökünk, hogy elvisz innen. Nem lesz baj.

NŐ: Kincsem, bogaram! Eredj vissza!

ANYUS: És akkor?

NŐ: Eredj vissza! Ráérünk gondolkozni. Megvan az ideje mindennek.

ANYUS: Nagy baj lesz.

NŐ: Majd elmúlik. Na, gyere!

A nő visszamegy a szobába, eloltja saját petróleumlámpáját. Ahogy az anyusé is kioltódik, megszörren egy mobiltelefon. Előveszi a hálóing zsebéből. Csak az világít. Megváltozik a hangja. Idősík-váltás.

BIRÓ ÁRPÁD LEVENTE (1993, Nagyvárad) a BBTE önálló magyar nyelv, kommunikáció, közkapcsolatok szakain végzett, a kommunikációs készségfejlesztés mesterképzés másodéves hallgatója és a nagyvárad Szigligeti Színház kommunikációs felelőse. Színházi tárgyú szövegeit a Korunk, a Játéktér és a Várad közölte. Morzsák című első dramolettjét az Oberon Csőszínház vitte színre (2012), Szent László csudatettei című mesejátékát a Szigligeti Színház Lilliput Társulata mutatta be (2015).

2. jelenet

ANYUS: Kincsem! Baj van? Hogy itt, hogy mikor? Hát ez... apjuk, apjuk!
Hallod?! Gyertek, na!

Anyus kitörő örömére kutyaugatás hallatszik, megmozdul a ház. Fények fel, sürgés-forgás a lakásban. Anyus meg Teréz beszélgetnek. Körülöttük sok öregasszony tesz-vesz.

ANYUS (*készülődik*): Apád?

TERÉZ: Nem tudom.

ANYUS: A csigatészta?

TERÉZ: Nem tudom.

ANYUS: Bruszlí a piákkal?

TERÉZ: Nem tudom.

ANYUS: Kár is veled beszélnem. Jön a Feri, elvisz a városba. Félóra kozmetika, óra-másfél fodrászat. Addig itt foglald le magad valamivel. Oldj keresztrejtvényt, mit tudom én.

TERÉZ: És András?

ANYUS (*gúnyosan*): Nem tudom. Ha látod apádat... mindegy.

András jön be az ajtón, amikor Anyus épp kifelé tart.

ANYUS: Kár volt jönni, úgylis csak annyit tud mondani, hogy nem tudom.

Anyus el.

ANDRÁS: Mi a baja?

TERÉZ: Nem tudom.

ANDRÁS: Hé! Mi a baj?

Megcsókolná, de jön egy asszony. Többször játsszák el ugyanezt.

ANDRÁS: Mi ez a népvándorlás?

TERÉZ: Jött a falu, hogy segítsen.

ANDRÁS: S csak nyugdíjas asszonyok laknak itt?

TERÉZ: A többi a kocsmában van.

ANDRÁS: Készülnek a lakodalomra?

TERÉZ: Alapoznak. És közben a Posta Ferin röhögnek, mert jól utánozza a tüzelő kandúr hangját.

ANDRÁS: Apád?

TERÉZ: Nem tudom.

ANDRÁS: Anyád?

TERÉZ: Végigkérdezed az egész rokonságot?

ANDRÁS: Beszélteél vele?

TERÉZ: Igen.

ANDRÁS: Miért nem ezzel kezded?! És?

TERÉZ: Semmi.

ANDRÁS: De hát akkora itt a felhajtás, hogy észre sem vennék, ha mi is...

TERÉZ: Anyám hallani sem akar róla. Nem vagy elég jó neki.

ANDRÁS: Nem anyádat akarom feleségül venni.

TERÉZ: Akkor is.

ANDRÁS: Vagy már neked sem...?

TERÉZ: Nem erről van szó.

ANDRÁS: Akkor miről? Bántja a szemüket, hogy nekem nincs milliós merdzsóm, csak egy szaros kölcsönkért Pegasom? Az egyik veje Floridából repül, a másik kölcsönbiciklivel jár a szomszéd faluból. Majd jelöltem magam polgármesternek, hogy kifutópályát építtessenek a legelő mellé. Mit mellé? A legelő közepére. A tehének vonulási irányára merőlegesen.

TERÉZ: András...

ANDRÁS: Nem tehetek róla, hogy az ott olajmágnás, én meg tanító bácsi.

Szeretlek, Teréz. Én... én... én felülök erre a kölcsönbiciklire, és ezzel tekerem a városig, hogy menyasszonyi ruhát vegyek neked. Mindent elintézek. Te csak igent kell mondj nekem a plébánosotok előtt.

TERÉZ: Nem lehet...

ANDRÁS: Nem szeretsz?

TERÉZ: A plébános is a kocsmában van. És Zámbó Jimmyt énekel.

3. jelenet

Régi húsvét. Locsolkodásra készülnek. Anyus, Apus és Bruszlí ülnek az asztal körül, amelynek közepén egy tál piros tojás van. Anyus nem figyel, a hasát nézegeti, meg-megsimogatja, mintha barátkozna vele.

BRUSZLÍ: A városba, mi? A majom. Nem kellett volna neki bedőlni. Az ilyen majmoknak soha. Látszik az ábrázatán, pont, mint az apja. Lop, csal, hazudik. És az ilyenek mindig megússzák. Azt hiszik, hogy az apjuk a néptanácsból majd megbeszéli a Jóistennel is. De nem, a Jóisten nem áll szóba az ilyen majmokkal.

Szünet.

APUS (*imponálni akar*): Nagyon finom ez a sütemény. Te sütötted?

ANYUS: Nem.

BRUSZLI: Máskülönb a város szép hely. Én is oda készülök. Van ott valami haver, vagyis haverek. Azt mondták, szereznek helyet valami sántieren. Jó hely. Csak hát nem értem pontosan, mi ez a sántier.

APUS: Építkezés.

BRUSZLI: Ja. Nem taknyoknak való hely akkor. A város is ilyen. Nem taknyoknak való. Ott nem az van, hogy szevasz, szomszéd, adjál már egy tojást. Nem. Ott ilyen farkasordító törvények vannak. Ha ott leszek, majd látogass meg. Azt mondta a haver, vagyis a haverek, hogy maximum két hónap. Maximum! Úgyhogy nem nagyon akarok én itt semmibe belefolyjni. Meg nincs is nagyon mibe. Hát mégis, mi lenne? Menjek a kábelgyárba?

APUS: Én szívesen itthon maradok. Apámék...

BRUSZLI: Van, akinek mindig könnyebb lesz. Akinek apja-anyja, hát annak ne sírjon a szája. Meg úgy vagyok vele, hogy ha megyek, akkor az bátorság is. Itt hagyni ezt a szaros falut.

APUS: Te is szeretnél elmenni innen?

Anyus zokogásban tör ki, és a másik szobába rohan.

APUS: Mondtam valami rosszat?

4. jelenet

Teréz magazint olvas. Belép Pultos Pityu, kezében virág és egy üveg olcsó pia. Körülbelül tíz évvel idősebb Teréznél. Kopog.

TERÉZ: Minek kopogsz, ha már bent vagy.

PITYU: Udvariasság.

TERÉZ: Mióta vagy te ilyen udvarias?

PITYU: Hátszen ismersz. Pultos Pityu az udvarias pultos.

TERÉZ: Igen.

PITYU: Örömapa, örömanya sehol, csak örömlány?

Ahogy kimondja, rájön, hogy mást jelent a szó.

TERÉZ: Azt hittem, apám nálatok van.

PITYU: Még ma nem láttam. Köszönteni akartam, gratulálni ehhez az örömhöz, hogy gyarapodik a família. Fontos, hogy gyarapodjék, mert akkor a falu is. Hát milyen szomorú már... emlékszel, mennyien szaladgáltunk a töltésen régen?

TERÉZ: Rég volt. Azóta már felcseperedtünk.

PITYU: Jót tett neked ez a cseperedés, hogy úgy mondjam.

TERÉZ: Igazán?

PITYU: Sokan irigyelhetik eztet a cseperedést.

TERÉZ: A mellemre gondolsz?

PITYU: Neeem. A jellemedre. Kapós vagy, mi?

TERÉZ: Ez milyen kérdés?

PITYU: Hülye kérdés, zéró pont. Persze, hogy kapós vagy. Ki nem akarna ebben a faluban egy ilyen jól... felcseperedett lányt? Mindenki a lábaid előtt hever, igaz?

TERÉZ: Nem kell túlozni.

PITYU: Egy ilyen lánynak egy igazi férfi kell. Egy jó helyi csődör.

TERÉZ: Mondj kettőt!

PITYU: Például a Bruszli. Hát nem is olyan városi kell neked. Nem mondom, azok közt is vannak becsületesek, meg hát azoknak is csak van lábuk meg fejük, csak azt néha a seggük helyén tartásák. Meg itt vagyok én is... itt ez a kocsmá, a kocsmám, jól megy, látod. Van fürdőszobám, csak várni kell a meleg vízre, míg felfőzi a bojler. Lesz csempe is. Meg csempekályha. A testem is jó... nem a szálában edzem, a krumpliföldön... ottan nem kell fizetni. Na, spórolok is, látod? Hogy legyen miből...

TERÉZ: Miből?

PITYU: Miből venni.

TERÉZ: Mit venni?

PITYU: Ami kell.

TERÉZ: És szerinted nekem mi kell?

PITYU: Há, nemtom. Akármi.

TERÉZ: Na ez a baj, ez az akármi. András tudja, mi kell neked.

PITYU: Az a kis takony?

TERÉZ: Nagyon becsületes fiú. Azt tervezzük, hogy a városba költözünk, miután elvesz feleségül.

PITYU: Én azt mondom, jól gondoljad meg. Egy ilyen dolog örökre szól.

TERÉZ: Köszönöm a tanácsot.

PITYU: Na, hát ezt akkor én itt hagyom. Ezt neked. Ezt meg apádnak.

TERÉZ: Köszönjük szépen.

PITYU: De azért az esküvőn... szabad majd egy táncot?

TERÉZ: Egyet igen.

PITYU: Akkor találkozunk.

TERÉZ: Szia.

5. jelenet

A szekrény ajtaja hirtelen kinyílik. Apus lép ki belőle, Teréz ijedten.

APUS (*részeg*): Mindent hallottam!

TERÉZ: Mindent?

APUS: Hol a pia?

TERÉZ: Milyen pia?

APUS: Amit Pityu hozott, hogy gratuláljon.

TERÉZ: Nincs...

APUS: Ott van a kezekben, adjad ide. Ne dugdod a hátad mögé, már láttam.

Azt is hallottam, hogy a töketlen polgármester lesz, és repülőteret épít a teheneknek.

TERÉZ: Azt csak úgy mondta. Vicc volt.

APUS: Hallgass ide, az egész életünk egy vicc. Egy baszott vicc, hogy ezek itt mind anyádnak dolgoznak, az meg tollászkodik isten tudja, hol, meg szidja őket egész álló nap. Lusta piccsáknak hívja őket a hátuk mögött. Asszed, nem tudom? Itt verjük a nyálunkat ennek a kovbojnak, oszt azt se tudjuk, hogy hívják. Ki tudja, lehet, hogy bokszos vagy muzulmán!

TERÉZ: Ha szeretik egymást, nem mindegy?

APUS: Már hogy lehet szeretni egy bokszost? Filmen jópofák, de hát na. Meg egy muzulmán? Ramocsaházán? Mindenki arról fog beszélni, hogy terroristákat tartunk.

TERÉZ: András se nem muzulmán, se nem bokszos képű. Mégsem akarja Anyus látni.

APUS: Mert kölcsönbiciklivel jár, azért.

TERÉZ: A tanári fizetésből erre futja...

APUS: Na meg ez is... hát ki a seggem akar tanító bácsi lenni? Mondjam meg az őszintét? Megmondom. Ha olyan nagyon akarna saját biciklit, megfogná a munka végit és kimenne kapálni. De a napszámhoz lusta.

TERÉZ: Ti ezt nem értitek...

APUS: Különben meg bánom is én! Rendes fiú. Ha szeretitek egymást, akkor mindegy. Fő, hogy egészség és megértés legyenek. Felőlem akár ma is megkérheti a kezéd.

TERÉZ: És Anyus?

APUS: Jó, hogy mondod.

Kiveszi a lány kezéből a piát, és kisomfordál, újabb búvóhelyet keresve.

6. jelenet

Vissza az időben. Anyus készülődik a saját esküvőjére. Menyasszonyi ruhában szomorkodik a szobában, egyedül. Nézi magát a tükörben, simogatja a megnőtt pocakját – babát vár. Kisvártatva belép Ferus. Farkasszemet néznek.

ANYUS: Azt ígérted...

FERUS: Hogy elviszlek a városba. Tudom.

ANYUS: Tizenkettőkor.

Ferus hozzálépne Anyushoz és megfogná a hasát, Anyus elhúzódik.

FERUS: Ez a gyermekünk?

ANYUS: A gyermekem.

FERUS: Elviszlek.

ANYUS: Hazudsz most is.

FERUS: Gyere velem.

ANYUS: Nekem ma van az esküvőm. Boldog vagyok, hogy kaptam magamnak egy jóraivaló férjet.

FERUS: Az egy töketlen.

ANYUS: Egy jóraivaló férjet, aki szeret és nem hazudik nekem.

FERUS: Most te hazudsz neki. Emlékszel, hogy beszéltél a városról? Hogy mennyire szeretnél jönni? Most már van minden, lakás, fürdőszoba, most már mehetnénk mind a ketten. Mind a hárman.

ANYUS: Nem hozok szégyent a családomra.

FERUS: Ez az utolsó válaszod?

ANYUS: Igen.

FERUS: Én vissza fogok jönni.

ANYUS: Boldog családban fog felnevelkedni. Lesz neki apja, aki már most szereti őt.

FERUS: Hogy fogják hívni?

ANYUS: Teréz. A vőlegényem nagyanyja után.

FERUS: Hát akkor...

ANYUS: Viszlát.

7. jelenet

Jelen idő. Teréz olvas, belép Bruszlí.

BRUSZLÍ: Hozom a piákat, vigyázzanak.

TERÉZ: Jó napot, Bruszlí.

BRUSZLÍ: Adjon Isten. Hát felcseperedtetek.

TERÉZ: Igen, jót tett nekünk a cseperedés.

BRUSZLÍ: Hajnalkámat nem tudom, de hogy neked jót tett a cseperedés, azt látom.

TERÉZ: Ezt már megbeszéltük ma Pityuval.

BRUSZLÍ: Oszt, kivel megy ez a megcseperedett lányka a lakodalomba?

TERÉZ: Andrással.

BRUSZLÍ: Azzal a takonnyal?

TERÉZ: Nagyon becsületes fiú, az iskolában mindenki szereti.

BRUSZLÍ: Milyen férfi megy tanító néninek, ha nem egy takony?

TERÉZ: Tanító bácsi. Mint régen, a tanítók.

BRUSZLÍ: A lónak a csecsét tanító. Asszonyunka. Taknyoknak való. Olyan ez, mint a melegházban termett paradicsom, kiviszed a szabad levegőre, oszt elfonnyad. Mit tud egyáltalán az ilyen? Kapálni tud? Dehogya tud.

TERÉZ: Tud angolul. És ez most fontos.

BRUSZLÍ: Hajnalka biztosan megtanította a vőlegényét magyarul.

TERÉZ: Szerintem pedig még Hajnalkám is elfelejtett magyarul.

BRUSZLÍ: Majd elfelejtek én is.

TERÉZ: Hogyhogy?

BRUSZLÍ: Hát elmegyek.

TERÉZ: Hova?

BRUSZLÍ: Minél közelebb a nyugathoz. Egyelőre a városba. Ott van a befektetés, apja! Egy haver szolt, hogy van valami építkezés, egy lakóparkot húznak fel a városban. Oroszok. Vagy kínaiak. Vagy mittomén, valami pénzesek. Megszedem magam, s dobbantok. Svájcba, Olaszba, Angliába, mittomén, de inkább Olaszba.

TERÉZ: Hogy nem Spanyolba? Hát ott a testvére..

BRUSZLÍ: Nem, oda nem. Azt hinnéd, ott meg lehet szedni magad. Ott csak epret szedni lehet. Abból ládányi sokat. Per láda fizetik őket, per láda. A fólia akkora, mint egész Ramocsaháza, baszod. Inkább Olaszba. Ott van a nagy élet, ferde torony meg szpágété bolonyéze! S mi van itt? Kilenclyukú híd, az.

TERÉZ: Az mitől lesz jobb?

BRUSZLÍ: Mi?

TERÉZ: A ferde torony a lyukas hídnál?

BRUSZLÍ: Mert az itáliánó veró. Benne filing. Látod, ennyit én is tudok angolul. Meg pénz. Máni. Baszott sok pénz van arra. Meni máni. Mi van itt? Hát máni az kurvára nincs, mert elfolyik. A lyukas hídon folyik el.

TERÉZ: Én a fővárosba költöznék. Andrással azt beszéltük, oda költözünk, mihelyst meglesz az esküvőnk.

BRUSZLI: Olyat adok neki, hogy a takony menetet vág a nyakára.

TERÉZ: Tessék?

BRUSZLI: A főváros veszélyes hely. A Posta Feri apját ott vágta ketté a villamos. Azt mondták, megcsúszott valami olajon.

TERÉZ: Az egy másik történet, Bruszli. A Posta Feri apját a metró ütötte el, mert hajnalban részegen bekucorodott a sínek közé. Hátha mivelünk nem fog ez történni.

BRUSZLI: Hátha nem olyan hülye az a takony, hogy befeküdjék ő is a sínek közé.

TERÉZ: Hátha mégsem olyan hülye.

BRUSZLI: Hátha.

TERÉZ: Hát akkor...

BRUSZLI: Akkor én megyek is. Még egy fuvart meg kell csináljak.

TERÉZ: Visszontlátásra az esküvőn.

BRUSZLI : Visszontlátásra.

Elmegy, majd amikor Teréz szusszanna, visszajön.

BRUSZLI: Csak arra volnék még kíváncsi, hogy ha az a tak... fiú... fiúka fordítóként lesz itt, vajon nem lehetnék mégiscsak én a kísérod, ha már ő úgylis itt tenne-venne. Táncolhatnánk is.

TERÉZ (*mosolyog*) Táncolunk majd, Bruszli.

BRUSZLI: Na jó. Szavadon foglak. Kezít csókolom.

8. jelenet

Érkezik Sári néni.

SÁRI: Készen van. Mára már mindenki készen van. Előkészítettük a levest, a csigatésztát, a sült húsnak valót. Gátá. De hát hol van még az este, igaz, kedves kicsikém?

TERÉZ: Tudok valamit segíteni Sári néniéknek?

SÁRI: Szó sincs róla. Te csak készülj, mert nagy nap lesz.

TERÉZ: Igen...

SÁRI: Még emlékszem, milyen ügyesek voltatok. Hajnalkám mindig milyen határozottan szavalt, olyan kis édes volt, a kis ruhában a kultúrban! Emlékszel még?

TERÉZ: Emlékszem, Sári néni.

SÁRI: Kis talpraesett, ügyes, aranyos. Mindig köszönt. Mikor elment egyetemre, aztán is. Látszott rajtatok, hogy foglalkoztak veletek.

TERÉZ: Igen, Sári néni.

SÁRI: De mit mondjunk. Ha a boldoguláshoz ez kellett... hát nekik volt a legnehezebb, a szülőknek, meg neked. Hogy itt, egyedül. Neki is nehéz volt ám, biztosan. Az idegenben. Jól kell tudni angolul ott, igaz-e?

TERÉZ: Nagyon jól, Sári néni.

SÁRI: Mindig olyan ügyes volt. Oszt hallod, milyen messze van az, ahonnan jönnek? Ezer?

TERÉZ: Több, Sári néni.

SÁRI: Kétezer?

TERÉZ: Több, Sári néni.

SÁRI: Tízezer?

TERÉZ: Lehet, hogy még annál is több, Sári néni.

SÁRI: Messze, nagyon messze. A múltkor mutatta a tévébe, hogy ottan már sztrádákat építettek vagy mit, amikor mi még csak a szekeret találtuk fel. Meg aztat is mutatta, hogy ott ilyen öltönyösök meg olajmágnások vannak. Jó élet lehet ott. Felhőkarcolók... jaj, milyen magasak azok. Hogy félnék én rajtuk. Meg hát fel sem tudnék én ott menni, annyi lépcsőn. Vagy ezekben van már lift? És az a temérdek ember az utcán. Biztos sok a szennyvíz. És ivóvíz van-e? Hát ilyen marhaságok vannak, hogy gumicukor, kapitalizmus, hamburger. Meg gangszterek! Hát láttuk, ott a tévébe, azzal a csinos kis szőkével, amikor a másik kettő szökik és beöltözik nőnek. Lövöldözés. Terrorizmus. Szörnyű lehet ott. És ez ilyen tengerpart, nem? Akkor meleg van ott, ugye?

TERÉZ: Igen, Sári néni. Nagyon meleg.

SÁRI: Akkor ottan banán is terem.

TERÉZ: Igen, de abból csak keveset esznek. Unják. Pedig még csak barna zacskóba se kell tegyék... Egyedül Hajnalkám eszik ott banánt. Ő mindent megeszik, mert ezt hozza magával származásilag minden kelet-európai. Aztán ebből kifolyólag már tíz éve elfelejtett hazairni. Csak kiszökött oda, a tehénpásztorok közé, bele a nagy semmi ismeretlenbe, hogy banánt zabálhasson kedvére, állampolgárilag. Állampolgárilag lehet, hogy boldog, de különben nem az, különben ramocsaházai. Ott, Floridában mindig történik valami, vagy terrorkészültség, vagy hurrikán, vagy cunámi, és nem csak akkor, ha esküvőre készülnek. Ott... ott... ott a szerelem is más...! Olyan tengerparton futós... de nem azért futnak, mert soha nincs idejük... nem. Csak szeretnek rohanni. Bele a nagy semmi napba, a nagy semmi tengerbe, hisz van rá idejük elég...

SÁRI: Akkor ottan is elkél a nyári konyha...

TERÉZ: Csak ott úgy hívják, hogy summer kitchen...!

9. jelenet

Anyus és Apus érkezik. Hangoskodnak.

ANYUS: Te, teneked van engedélyed arra, hogy ilyen hülye legyél? Hogy a saját lányod napján, a kocsmában?! Ezért segített a világra az anyád, hogy aztán ilyen senkiházi legyél? Inkább segített volna a fulladásos halálhoz, ahhoz.

Teréz Apusra néz, kérdezőn.

APUS (sírós részegre itta magát, lassan beszél): Az anyámat... a drága anyámat hagyd ki, de hagyd ki ebből... mert le kellett vegyem a falról a képit.

TERÉZ: Anyus, mi ez az egész?

ANYUS: Ti összeesküdtetek ellenem. Ti csődbe akarjátok vinni ezt a családot! Ti tönkre akarjátok tenni Hajnalkám nagy napját!

TERÉZ: Miről beszélsz?

APUS (előveszi az anyja képét a kanapé mögül): Anyám, anyám!

ANYUS (magából kikelve ordibál, majd meglátja a megszeppent Babikát): Elbújtattad! Felbújtottad! Megmondtad neki, hogy a kályhacsőben...! Hát te is. Mit állsz ott, mint pina a létrán?

SÁRI: Csak a csigát...

ANYUS: Vidd be hát a konyhába!

Sári a konyhába megy. Apus megpróbál kisomfordálni.

ANYUS: Veled még nem végeztem.

Apus megtorpan, leül a kanapéra, mered maga elé, csendben hallgatja végig a veszekedés hátralevő részét.

TERÉZ: Mit akarsz még neki mondani?

ANYUS: Te maradj ki ebből az egészből. Látom, látom én, hogy a nővéred ellen dolgozol. Világéletedben így volt. Ki akartad csinálni.

TERÉZ: Te meg vagy örülve.

ANYUS: Most pedig a szüleid ellen fordulsz. Mikor lett ez a ház ilyen Szodoma?

Egy pillanatnyi csend. Anyus, Teréz egymásra néznek. Apus továbbra is maga elé mered, úgy beszél.

APUS: Válni akarok.

Anyus gúnyosan felkacag.

ANYUS: Hát nem mered.

APUS: Pedig igen. Válni akarok.

ANYUS (*kissé meglepetten*): Nézz magadra... részeg vagy...

APUS (*kimérten, tárgyilagosan*): Az a baj, hogy nem kaptál te tüdőgyulladást a keresztvíz alatt.

ANYUS: Hát... hát...

APUS: Amilyen mocskok vagy, attól félek, hogy egyszer csak megfognak és elvisznek a szemetesek.

Anyus nem tud megszólalni, némán tátog. Teréz fogja a fejét.

TERÉZ: Az ég szerelmére, fejezzétek már be!

APUS (*csak most emeli tekintetét a feleségére*): Mondjuk, amikor a legutóbb ilyet láttam, lehúztam a vécén.

András közben érkezik, bele van gabalyodva egy menyasszonyi ruha fátylába.

ANDRÁS (*boldogan*): Jaj de jó, hogy így együtt. Sándor bátyám, Jolán néni, szeretném megkérni Teréz kezét.

10. jelenet

Vissza az időben. Anyus újra terhes. A másik szobából gyermekhangok hallatszanak.

APUS: Polgármester lesz. Hallottad?

ANYUS: Mit?

APUS: Hogy polgármester lesz.

ANYUS: Hallottam.

APUS: Van pofája visszaköltözni és jelöltetni magát.

ANYUS: Van.

APUS: Te tudtál erről?

Csend. Anyus látszólag titkol valamit.

APUS: Mikor mondta el?

ANYUS: Amikor itthon volt, fél évvel ezelőtt.

APUS: Találkoztatok?

ANYUS: Nem, telepatikusan beszélünk. Ne mind kérdezősködj. Összefutottunk az alimentárában.

APUS: Van még pofája. Mit szólsz hozzá?

ANYUS: Mindenki azt csinál, amit akar.

APUS: De akkor is... hát ez azért több mint felháborító.

ANYUS: Fáradt vagyok, ledőlök kicsit.

11. jelenet

Ferus toppan be. Nincs a szobában senki. Kisvártatva érkezik Teréz.

FERUS: Nem nagyszerű?!

TERÉZ: Ferus! Maga?

FERUS: Személyesen. Egy ilyen nagyszerű napon?

TERÉZ: Nem nevezném azért én ezt a napot olyan klasszikusan nagyszerűnek.

FERUS: Ugyan, ugyan. Hallottam én, hogy... hát pont én ne hallottam volna?

TERÉZ: Végül is anyus elég diszkréten az egész falu tudomására hozta.

FERUS: Ejsze már a márciusi ifjak is közteherviselést akartak.

TERÉZ: Azt hiszem, ők nem arra gondoltak, hogy anyus körbekiabálja az egész falut és magán kívül óbégat.

FERUS: Szenvedélyes asszony. Mindig az volt. De ezt a nagyszerű napot ugyebár semmi sem... hát igen, felcseperedtetek.

TERÉZ: És jót tett nekünk ez a cseperedés.

FERUS: A számból vetted ki a szót.

TERÉZ: Ma valahogy mindenki észreveszi, hogy telik az idő.

FERUS: Csalódott vagy?

TERÉZ: Egy egészen kicsit mindenki csalódott lenne, ha az anyja azt mondta volna a szerelmének, hogy egy szarrágó. Vagy akkor is, azt hiszem, egy egészen kicsit csalódott volna mindenki, ha azt mondta volna, hogy : „Érted kár volt az apádnak megoldania a gatyaszíját”. Vagy akkor is, ha azt mondta volna, hogy: „Ami jó volt benned, az lecsorgott apád combján”.

FERUS: Nekem a kocsmában azt mesélték, hogy azt mondta, hogy: „Az apád is inkább csalánra verte volna, minthogy téged a világra basszon”.

TERÉZ: Ugyanaz csak pepitában.

Ferus egy tábla csokit vesz elő.

TERÉZ: Maga is minek hoz nekem csokoládét? El akar vinni, mint Bruszli...?

FERUS: Én nem. Én csak... az apád lennék, mintha. Ugye hát a szemem előtt csep... növekedtetek fel. Nekem meg nincs.

TERÉZ: És maga, mint apa, mit mondana a lányának?

FERUS: Hát azt, hogy szerintem az édesanyjának igaza van. Ha ő azt mondja arról a fiúról, hogy szarrágó, akkor szarrágó.

TERÉZ: Szerencséje, hogy nem apa. Egy édesapa nem mond ilyeneket a lányának. Mit mondjak anyámnak, ha hazakerül ő is meg a nagy szája is?

FERUS: Semmit, semmit.

TERÉZ: Igazából meg is várhatja őket itt. Én lelépek.

Teréz el, akkor lép be Bruszli.

BRUSZLI: A leánykát meg mi lelte?

FERUS: Felhúzta magát az atyai jó tanácsomon.

BRUSZLI: Na, mi az, elmondták neki végre, hogy maga az igazi apja?

Teréz visszajön, meghallja a beszélgetést.

TERÉZ: A kabátomért visszajöttem, de ne zavartassák magukat az urak, beszéljék csak meg nyugodtan az én családfám körül felmerülő problémákat.

Döbrent csend.

FERUS: Végül is jobb későn, mint soha.

BRUSZLI: De pont jó. Mert azért jöttem, hogy megkérdezzem, hogy hátha most, hogy a nagysága elküldte a takonypolcot a francba, hátha mehetek én a lagziba Terézkével.

FERUS: Nem tudom, Bruszli.

BRUSZLI: Hogy nem tudja, hát maga az apja!

FERUS: Gyakorlatilag nem.

BRUSZLI: Maguk mindig olyan okosok. Ütik el magukat, olyan okosok.

12. jelenet

Régi idők. Ferus, Anyus, Apus, később: Bruszli.

FERUS: Azért jöttem, mert én szeretném elmondani.

APUS: Fejezd be a mondatot. Mit?

FERUS: A dolgot. A leánykának.

ANYUS: Nem.

FERUS: Jogom van hozzá, én vagyok a vér szerinti apja.

BRUSZLI: Jó napot adjék az Isten!

FERUS: Bruszli, azt hiszem, nem most a legmegfelelőbb.

BRUSZLI: Hoztam a takarmányt az állatoknak. Most kell lepakolni.

APUS: Elintézzük később.

BRUSZLI: Helyzet van?

ANYUS: Igen, helyzet van, Bruszli, menj már el.

FERUS: El kell mondani a leánykának.

BRUSZLI: Na, ezt jól látják.

ANYUS: Nem mondunk el neki semmit.

FERUS: Miért? Én vagyok az apja.

ANYUS: Nem. Sándor az apja.

BRUSZLI: Elméletileg igen... de hát értik... na...

ANYUS: Senkinek semmi köze hozzá. Ott voltatok? Nem. Azt csakis én tudom a legjobban, hogy kitől van.

BRUSZLÍ: Mindenki tudja, hogy...

ANYUS: Az emberek sok mindent pletykálnak. Jó dolgom van, s akinek jó dolga van, azt veszik legelőször a szájukra.

FERUS: Jolán, hiszen...

APUS: Ebből most elég volt. Így is elég sok szart kellett lenyelnünk már, nincs most erre szükség. Tisztességesen, becsületesen élünk, dolgozunk, gyereket nevelünk. A gyerekeinket. Te hozol neki néhanapján egy Tibi csokit Magyarból.

BRUSZLÍ: A gyereknek is joga van tudni...

APUS: Ebben a házban én döntöm el, hogy kinek mihez van joga. Este van, fekszünk le. Jó éjszakát maguknak is.

BRUSZLÍ: Maguk mindig olyan okosok... ütik el magukat, olyan okosok...

13. jelenet

Jelen idő. András és Teréz.

ANDRÁS: Akkor ő most azért volt ilyen veled, mert zabigyerek vagy?

TERÉZ: Igazán rendes tőled, hogy így próbálsz vigasztalni.

ANDRÁS: Pedig azt gondolná az ember, hogy az igazán presztízskérdés, hogy a gyermeke a polgármester lánya.

TERÉZ: A polgármester eltitkolt lánya.

ANDRÁS: Azt hittem, anyád ennél többet ad az ilyen külsőségekre.

TERÉZ: Szerintem ő sem tudta, hogy mi van. Csak később jött rá. Addigra meg Hajnalkám fénye ugye mindent be- meg elborított. Nem volt idő Terézzel foglalkozni. Én anyámnak is csak eltitkolt lánya vagyok, mert Hajnalkám létezik mindig. Amíg Hajnalkám Floridában mereszti a seggét, addig én itthon tespedek, jóllehet családi körben. Hajnalkám Apus pénzén vette meg a kurva drága repülőjegyet. És a hála? Lószart hála. Én hazaadom a pénzemet, és a hála? Hát megint lószart hála. Ő tíz évben egyszer küldött képeslapot a tengerpartról, én nap mint nap végighallgatom, hogy ezek hogy eszik meg egymás életét, ezek, akik közül ráadásul az egyik nem is édes szülőm. Hajnalka egyszer csak, a nagy bűdös semmiből hazatelefonál, hogy rendezzenek neki lakodalmat, de Teréznek lófasz a seggébe, mer' a kovbojfeleség mégiscsak tengerentúli márfa.

ANDRÁS: Jó lehet neki ott Floridában.

TERÉZ: Biztosan a tengerparton kérték meg a kezét.

ANDRÁS: Idefigyelj, ha egyszer gazdag leszek, elmegyünk a nagy semmi tengerpartra, és megkérem ott is a kezedet. A naplementében, ráadásul, hogy olyan jó giccses legyen!

TERÉZ: És futunk majd a tengerparton?
ANDRÁS: Igen, de végre nem az anyád elől.
TERÉZ: Hanem csak úgy, mert lesz rá időnk elég.
ANDRÁS: És majd koktélokot fogunk szürcsölni a sezlonyokon!
TERÉZ: Lesz ananász, mangó, kokónát... de banán az ne legyen.
ANDRÁS: Az nem...
TERÉZ: S addig mi a teendő?
ANDRÁS: Azt hiszem, először is megvárjuk, míg meglesz ez az esküvő. Aztán meglépünk.
TERÉZ: Hova?
ANDRÁS: A fővárosba. Oda akarsz, nem?
TERÉZ: S te feladod a munkád?
ANDRÁS: Mindig szerettem volna kipróbálni magam egy városi iskolában is.
Ott biztos nem én leszek az egyetlen tanító bácsi és ügyeletes buzigyerek.
TERÉZ: Meg takony. A Bruszlí így hív téged, a takony.
ANDRÁS: Apropos. Meg sem kérdeztem, hogy akkor te kivel is mész végül az esküvőre... Bruszlível vagy velem?

Nevetnek. Sötét.

14. jelenet

A plébános úr a háttérben bambul. Ferus és Apus szkandereznek. Meg sem mozdulnak, csak izzadnak. Farkasszemet néznek. Bruszlí egy doboz sörrel a kezében úgy figyeli őket, mint múzeumi tárgyakat.

BRUSZLÍ: Már két órája meg sem moccannak. Vajon meddig bírják még így? Szívós vén kecskék. Maga nem mond semmit? Szedje már szét őket.
PLÉBÁNOS: Amit az Úr összeillesztett, azt nekem nincsen jogom széjjel-szedni.

A plébános félig alszik. Rögtön felébred, mert nagy hanggal érkezik a nőies mozgású, túl kedves református lelkész. Gyanakodva nézi. Láthatóan nem szeretik egymást.

BRUSZLÍ: Békesség istenség!
LELKÉSZ (szélesen mutogat, vihorászik, élvezi a poénjait): Békességet néked is, Bruszlí. Hámmi ez itt? Tornaegylet? Egy kis mozgás mindenkinek kell... Na, Sándor bátyám, az örömapa!
BRUSZLÍ: Ki tudja azt.
LELKÉSZ: Mármint mit ki tud, csillagom?
BRUSZLÍ: Hát hogy örömapa-e.

LELKÉSZ: Bruszlí, Bruszlí, aki egy ilyen szépen felnevelte lányát és most úgy döntött, hogy a református anyaszentegyház előtt férjhez is adja, az bizony rossz ember nem lehet.

BRUSZLI: Nem is arról van szó. Csak hát hogy ki tudja, hogy apja-e neki.

LELKÉSZ: Technikai apróság. Ugye, Sándor bátyám? Hallottam én, mi történt. Diszkrétén megsúgta nekem a Babika, hogy az egész falu hallotta. De hát ennyi év után! Minek is enni magunkat az ilyeneken? Mondtam is a feleségének, miután kifizette az elmúlt tíz évben elmaradt egyházadót, hogy férjhez adhassam mindannyiunk Hajnalkáját, hallja-e, kedves Jolán, a Jóisten az egyik kezével elvesz, a másikkal meg ad. Na már most, ha mi eleget adózunk az ő bölcsességének, meghallja bűnbánó szavunkat és szemet huny az ilyen technikai apróságok felett. Úgyhogy mindezeket hallván, még adományt is hagyott a templomújításra. Tudjuk mi mindannyian, hogy van ez, a jókedvű adakozót megáldja és szereti az Isten.

PLÉBÁNOS (*későn kapcsol. Feláll a székből*): Maga adja férjhez Hajnalkát?

LELKÉSZ: Igen. Meg hát megmondtam a Jolánkának, hogy kedves Jolánka, miután kifizetted minden tartozásodat, az elmaradt egyházadókat, a konfirmálási díjat, a keresztelési felárat, a temetkezési pénzt, az esküvői illetéket, és ugye imádkoztál a Jóistenhez, nem számítok fel plusz költséget a dupla esküvő kapcsán.

PLÉBÁNOS: Dupla esküvő?

LELKÉSZ: Na, pont így reagált Jolánka is. Még a hangsúly is ugyanez volt. Hát mondom, kedves Jolán, a kölcsönbiciklis Andriska, a szomszéd faluból, az is kifizette a hátralékokat, úgyhogy kénytelen vagyok eleget tenni az ő kívánságának is, aki az Úr nagy kegyelmétől fogva feleségül kérte Terézkét.

Ferus hirtelen feláll a szkanderből és az asztalra csap. Bruszlí leül egy székre. Úgy figyel, mint egy meccset. Szurkol hol egyiknek, hol másiknak.

FERUS: Márpedig én nem adom az én lányom egy ilyen éhenkórász tanítónak!

Apus feláll, pofon vágja Ferust.

APUS: Te csak ne szólj bele az én lányom életébe.

LELKÉSZ: Ajjaj.

Ferus visszaüt. Némán folytatódik ez a jelenet. A plébánosnak továbbra is lassúak a reflexei. Odalép a lelkész mögé.

PLÉBÁNOS: Te kálvinista betmen.

Pofon vágja a lelkészt. Az sikolt, az arcát fogja fájdalmában.

PLÉBÁNOS: Elveszed a kuncaftjaim?

Még egy pofont lekever. Ferus és Apus ebben a pillanatban verekedni kezdenek, birkóznak, senkire nem lévén tekintettel. Tömegverekedés kerekedik, amit szélről néz Bruszlí. Teljesen elképedve lép be Anyus.

BRUSZLÍ: Na, maga szerint ki nyer? Melyik szeretőjére fogad?

ANYUS: Mi ez itt? Bokszring? Álljatok le! Álljanak le! S az atya is! Bruszlí! Te vagy a férfi, csinálj valamit!

BRUSZLÍ: Tudja, amit a Jóisten így összeillesztett, aztat én nem szedhetem széjjel.

15. jelenet

Az esküvő napja. A násznép kiöltözve várja a fiatal párt. Apus és Ferus meggyötört, bőrükön véraláfutás. Mindenki áll, kivéve Terézt, aki egy sarokban gubbaszt egy széken, hátánál András, aki együttérzőn fogja a vállát. Anyus a vezérnőtény, a két férfitől elhatárolódik, rossz ízlésű, rossz minőségű kosztümben, kihúzott háttal áll. A szobában ott van még a lelkész és a plébános is, egyik a szoba egyik végében, másik a szoba másik végében áll.

APUS: Na? Mi van már. Nem jönnek?

BRUSZLÍ: Mit izgul? Most már több minden úgysem történhet.

ANYUS: Akkor úgy lesz, ahogy megegyeztünk. Először a református lelkész beszél...

PLÉBÁNOS: De az első gyerek katolikus lesz!

ANYUS: *(nyugtatni akarja a lelkészt):* Tiszteletes uram...

ANDRÁS: És velünk?

FERUS: Fiam...

Apus csúnyán néz Ferusra.

FERUS: András...

Apus megint csúnyán néz Ferusra. Ferus elhallgat.

APUS: Sort kerítünk arra is, gyermekeim.

Teréz arca egy pillanatra felderül. Anyus rájuk sem néz, elővesz valami régi, csúnya színű rúzsot, keni magát.

APUS: Hiába szépíted a mocskos szádat...

Anyus ránéz. Apus elnéz. Feszült a hangulat. A plébános leül, amikor hallja, hogy valaki jön, hirtelen feláll.

SÁRI: Csak én vagyok, csak én vagyok. Olyan türelmetlenül várom, hogy meglássam már megint a drága Hajnalkámat, hátha békét hoz az a gyermek ide, mert ő mindig egy békegalamb... jaj, sokat beszélek.

Plébános megint le akar ülni. Sorra érkeznek az asszonyok, mindenkivel ugyanezt játsszák el. Az esemény inkább hasonlít egy halotti torra, mindenki hallgat, csak nem feketében vannak. Kocsi parkol az udvaron. A plébános már nem áll fel. Menyasszonyi ruhában belép Hajnalka.

HAJNALKA: Édesanyám, édesapám! Drága testvérem! Mindenki itt van! Bemutatom a páromat.

Az ajtón belép egy másik menyasszony. A két lány megcsókolja egymást. A plébános feláll, Bruszlí felteszi a szemüvegét, hogy jobban lássa, Anyus leül.

VÉGE